

CERKVENI GLASNIK

Izhaja zadnji teden v mesecu

ZA TRŽIŠKO ŽUPNIJO

Posamezna številka stane 2 Din.

Katolik ne more biti socialist!

Preganjanje katoliške vere v Mehiki zopet jasno kaže, da so marksistične socialistične stranke po vseh državah največje nasprotnice katoliške cerkve!

V Mehiki vlada namreč framason Calles s pomočjo socialistov!

Ta — od socialistov vzdrževana vlada — je prepovedala duhovnikom celo maševati! Svečenik, ki danes prestopi mehikansko mejo, ne sme niti obiskati kake katoliške cerkve! Duhovnikom je pod kaznijo 10.000 Din (deset tisoč) v naši valuti prepovedano nositi duhovniško obleko! Če bi hotel duhovnik maševati, bi moral po mehikanskih postavah prositi za dovoljenje državno oblast! Mehikanska vlada je prepovedala vsako versko manifestacijo, procesije in verska zborovanja! Katoličanam je prepovedano snovati društva, zabranjuje se jim celo vršiti dobra dela! Država je zapečatila cerkve in razgnala vernike iz njih, pri tem je bilo postreljenih več katolikov, ki so branili oropati svoje cerkve! Vlada je izgnala iz Mehike apostolskega nuncija in polno katoliških duhovnikov in redovnic.

16. maja so zaprli škofa Zarate iz Huejutla, ki so ga pa kmalu nato našli mrtvega v ječi —! O njegovi smrti se ne ve ničesar in zelo verjetna je misel, da ga je vlada spravila s poti —. Zarata je bil eden najboljših škofov v Mehiki, neustrašen borilec za pravice katoliške cerkve. Vlada ga je dala vreči v ječo in državni pravdnik ga je tožil radi »hujskanja k vstaji« in »nepokorščine proti ustavi«, ker je v nekem pastirskem pismu energično protestiral proti preganjanju katoličanov. To pismo je naslovil z besedami: »Naj živi Kristus Kralj!« Pisal je med drugim sledeče: »Mi se ne bojimo ječe, ne morilnih pušk. Mi se bojimo le božje sodbe. Mi zametamo in obsojamo svečano vse atentate, ki jih je zakrivila mehikanska vlada napram katoliški cerkvi. Gospod prezident naj ve, da je v tej državi mož, ki ima z božjo pomočjo pogum, če je potreba, pretrpeti mučeništvo za Kristusovo stvar in za cerkev.« In mučeniška krona je bila njegov delež v temni mehikanski ječi —!

Vse to nasilje podpirajo in povzročajo socialisti —!

Njihovo časopisje to odobrava po vsem svetu in tudi pri nas, saj je celo dopisnik iz Tržiča to odobral in zavijal le kot konfiskacijo »velikanskega« cerkvenega premoženja! Tako hočejo sedaj nalagati tiste sodruge, ki imajo še malo vesti, kakor, da država v Mehiki le socializira baje »velikansko« cerkveno premoženje —!

Vsi podatki, ki smo jih prej našli, so vzeti iz uradnega lista rimske kurije, vsa ta dejstva je Vatikan sporočil vladam in mehikanska vlada jih ne more tajiti —! V Mehiki se na krvav in roparski način preganjajo katoličani.

Iz teh dejstev jasno sledi, da noben katolik ne more biti več pristaš materialističnega socializma ali njegovih strank! Kdor še danes podpira marksistične socialiste, opravlja le delo krvoločnega Nerona, preganjalca katoliške cerkve! Verni delavci, zapustite družbo preganjalcev katoliške cerkve!

Dobrodelni vestnik.

»Skrajni čas je, da se oglasite«, slišim govoriti. »Smo že mislili, da ste zaspali pri Vincencijevi konferenci«.

Oj, ne! Še živimo, še se gibljemo, le pisati nismo vtegnili — radi preobilnega dela — bi rekli, toda ta izgovor je že preveč izrabljen, ni modern. Času primerneje bi bilo, ko bi rekli, da smo bili na planincih, kjer solnce sije — pa se ne sklada z resnico. Ali pa bi se poslužili kakega drugega izgovora, vsaj je dober, kakor pravi pregovor, vsak izgovor, če je tudi iz trte izvit. A kje vzamemo trto?

Že vidimo, najboljša je, da se vdamo na milost in nemilost, dasi tudi to ni novodobno.

Toraj, kar pričnimo! Pri revežih? Dobro! Teh nam hvala Bogu v teku tega leta ni manjkalo. Imamo dosti domačih ljubih znancev, katerim radevolje postrežemo, oglašajo se pa tudi tuji, s katerimi je pa velik križ, ker jih ne poznamo in se pri njih kaj lahko do dobrega vpečemo?

Tu pride pred nekaj meseci blede, črno opravljena žena, izgledala je kakor poosobljena stiska. »Mož mi je umrl«, je dejala, »in mi zapustil petero otrok, punica je v bolnici, fantiče imam pa pri sebi. Prišla sem za delom v Tržič. Hvala Bogu, našla sem ga v predilnici. S pondeljkom pričnem, a do prve kontenžine je še daleč, prosim pomagajte mi čez ta hudi čas«.

Kaj pa stanovanje? O, s tem sem že preskrbljena. Po tem ste pa srečni, bolj kot domačimi, ki leta in leta iščejo zamanj strehe. Kje pa stanujete? V zgornjem koncu nas je vzela pod streho usmiljena žena. Katera? Ne vem prav imena, Koprivar ali Koprivnikar, tako nekako. Tako, tako! Veste kaj draga žena. Otroke vzamemo v zavetišče na Skalo, preskrbeli jih bomo z vsem kar potrebujejo čez dan. Tudi vi dobite lahko za prvi čas ondi hrano. Kar pripeljite vašo deco tu k meni, da jo vidim, pa bo dobro.

Žena je nekaj kolebala in mrmraje odšla. Hm, Koprivarjeva ali Koprivnikarjeva hiša mora biti zelo oddaljena od Tržiča, kajti preteklo je že več kot mesec dni, a ubogi otroci še niso dospeli v zavod na Skalo.

Sploh se mi zdi ta preklicana Skala za nekatere ljudi silno trda. Zadnjič mi je nek revež tožil, kako strada z svojo družino. »Veste moj dragi«, mu pravim, »dajte vašo punico na Skalo, da se ne bo vedno potepala po trgu in po ulicah, pa odpomorem vaši revščini«. Mož je zginil kakor kaifra, pa

ga ni nič več na spregled, samo da ni treba punce pošiljati v zavetišče.

Da, ta Skala je pravi poizkusni kamen, na katerem se pokaže v pravi luči skrb in dobra volja marsikatere matere. Mamice s slepo ljubeznijo do otrok se Skale ogibljuje, češ za mojega otroka je premalo »nobel«. Skalo posečajo le revni otroci. Za Boga, kaj bi škodilo otroku, če malo občuje z revčeki? Kakor bi bilo njeni deci prisojeno, da bo celo življenje samo po rožicah hodila. Drugim je pa Skala zopet »preveč nobel«, ne ljubi se jim svojih otrok malce pričediti, da bodo za ljudi. Pametni stariši pa z veseljem pošiljajo svoje malčke v oskrbo šolskih sester. Mirni so pri delu, vsaj vedo, da so njih ljubljenci na varnem.

Poznam fantiča, ki je bil prav dober, a se je v par mesecih pri slabih tovariših do nespoznanja poslabšal in prinesel domov žalostno šolsko poročilo. Skrbni sorodniki so ga poslali kratkim potom na Skalo. Koncem šolskega leta je prinesel domov lepo spričevalo in še v počitnicah zahaja redno in z veseljem v zavetišče. Kaj bi tudi ne? Zdaj žogo bije, zdaj se telovadi, zdaj guglje na gugalnici. Zadnjič je bilo posebno kratkočasno. Napravili so veliko cirkuzovo predstavo, ki je imenitno izpadla, še lepši je bila nekaj dni pozneje javna tombola, ki je bila tako umetno prirejena, da je dobil sleherni po tri dobitke. Ni čuda, da se čestokrat najdejo otroci, ki nočejo zvečer domov in se po kotih skrivajo, ali pa še celo jokajo, ker bi radi ostali še čez noč v zavodu.

Čez leto smo imeli v dnevnem zavetišču do 45, zdaj v počitnicah malo manj, do 30 otrok, ker hodijo nekateri v hosto in na žago po drva.

Glede internata in sirotišnice se zamorem le zadovoljno izreči. Otroci so bili zdravi, uspeh v šoli v splošnem zadovoljiv. Zlasti gojenke v meščanski šoli so napravile zavodu samo čast.

Letos se je prvič, odkar obstoji zavod, pripetil slučaj, da je morala šoli odrasla sirota zapustiti zavod in nastopiti pot v življenje. Deček je želel postati pek, a varuh se je vpiral, češ učenje stane preveč. Toda fant kakor tudi s, prednica zavoda sta tako dolgo stikala po Ljubljani in moledovala okrog, dokler ni prišel končno dečko le do zaželjenega cilja. Zdaj je pekovski vajenec na Jesenicah. Bog ga vodi na pravi poti!

H koncu še nekaj! Že spomladi smo vam obečali, da ustanovimo na Skali zavod za dojenčke, toda od tedaj je postalo vse tiho, ničesar niste več o tem slišali in gotovo mislite, da je splavala zadeva po Bistrici.

Toda ne sodite prezgodaj! Le počasi, to je kočljiva stvar! Še Bog je svet šest dni ustvarjal, dasi mu je vse lahko. Njegova volja zadostuje in storjeno je.

Nam pa dobra volja, četudi jo imamo v izobilju, prav malo pomaga. Treba nam je tega in onega, zlasti denarja, a še ta malo izda, če ni potrebnega prostora. Zato smo morali spremeniti podstrešje v »Našem Domu« v stanovanje. Dasi nas je stalo dokaj denarja, potrošili smo nad 30.000 Din, a smo prav zadovoljni, ker imamo zdaj na razpolago eno veliko in dve mali spalnici, povrh pa še lep prostor za domačo kapelico. Seveda bi vsega tega ne bili zmogli, če bi ne bili dobili izredno velike podpore, posebno od Ljudske posojilnice v Ljubljani. Zdaj lahko porabimo za dojenčke v prvem nadstropju 3 svetle in zračne sobice. Še nam preostaja obilo de-

la, da pripravimo opremo in vse drugo, kar zahteva racijonelnega nega tako nežnih bitij. Sicer bo stalo vse to še mnogo novcev, toda trdno upamo, da se bo z božjo in usmiljenih dobrotnikov pomočjo tudi ta zadnja zapreka odstranila v doglednem času in bomo skoraj gotovo s 1. oktobrom t. l. že lahko otvorili dojenški zavod.

Dne 29. t. m. pretečejo tri leta, odkar so prevzele č. šolske sestre iz Maribora vodstvo našega zavetišča. Koliko se je od tedaj na Skali spremenilo, ni moč popisati. Vsa čast častitim sestram! Nade, ki smo jih stavili v nje ob njih prihodu se niso le izpolnile, marveč jih v vsakem oziru daleko prekosile. Izvršile so pravcato misijonsko delo, zakar jim gre zahvala celega Tržiča. Čast jim!

Pravkar, ko to pišemo, nam je došla vest, da je na zadnjem kapiteljnu v Mariboru bila naša dosedanja č. prednica sestra Fidelija Berlan, zopet potrjena za tukajšnjo prednico. Kakor nam je znano, ni rada prevzela vnovič tega bremena, toži se ji po tih celici. Že dalj časa se je z veseljem pripravljala na odhod, imela je že zvezan svoj punkeljček, a Bog in njeno predstojništvo je drugače sklenilo!

Mi jo pa prosimo, naj nadaljuje zapričeto misijonsko delo še tri leta v prid naši mladini.

Če ji bo pa breme le preteško postalo, naj pomni: Ne izbirajmo si križa sami, od vseh križev na svetu najlažji je oni, ki ga nam nalaga sam Bog.

Oznanila za mesec september.

1. Sv. Egidij, ob 9. sv. maša pri sv. Ani.

3. Prvi petek v mesecu, ob 6. sv. maša z blagoslovom.

5. 15. ned. po Binkoštih, prva nedelja v mesecu, pred prvo sv. mašo skupno sv. obhajilo za moške, ki imajo v soboto in ta dan pri vseh spovednicah prednost. Pop. ob 2. ura molitve in pete litanije presv. Srca Jezusovega in po litanijah je shod za dekliško Marijino družbo.

8. Marijino rojstvo ali Mali Šmaren, nezapovedan praznik, služba božja ob navadni uri, ob 6. in 10. z blagoslovom, pop. ob 2.30 pete litanije M. B., po litanijah je shod za 3. red.

12. 16. ned. po Binkoštih, praznik Marijinega imena. Ta dan in vso osmino se morejo prejeti popolni odpustki, ki se morejo prejeti tudi za duše v vicah. Pogoji so: prejem sv. zakramentov, navzočnost pri sv. maši, molitev v papežev namen. Popoldan ob 2. krščanski nauk in litanije Matere Božje, po litanijah je shod za žensko Marijino družbo.

15. Kvaterna sreda, meso je ta dan dovoljeno vživati.

17. Kvaterni petek, strogi post.

18. Kvaterna sobota, meso je dovoljeno vživati.

19. 17. nedelja po Binkoštih, popoldan ob 2. križev pot in litanije vseh svetnikov, od pol dveh do dveh je ura molitve za dekliško Marijino družbo. Ta dan se pri cerkvenih vratih pobira za Vincencijevo konferenco.

21. Sv. Matevž ap., ob 6. farna sv. maša.

26. 18. ned. po Binkoštih. Zjutraj skupno sv. obhajilo za dekliško Mar. družbo.

27. Sv. Kozma in Damijan.

29. Sv. Mihael nadangel, ob 6. farna sv. maša.

Naročajte „Cerkveni Glasnik“!

Kaj pravi stari Valent.

Če ne najstarejši, pa vsaj eden med najstarejšimi šentančani, so oča Valentov ali kakor se pišejo: Meglič Jurij. Oča Valent dobro ve, kdaj je bil rojen, zakaj letnica njegovega rojstva ima zadnji dve številki isti kot pa njegova hišna številka, rojen je pa bil l. 1835 in sicer 23. aprila, tako da je letos aprila že dočakal 91. leto.

V sredo 16. junija sem ga šel obiskat, ali kakor bi rekli dopisniki časopisov, »intervivat«, da bi izvedel kaj starih šentanskih novic za naš tržiški »žurnal«, da se ohranijo tudi šentanski spomini.

Oča Valent so me prav prijazno sprejeli za pečjo, kjer sedaj v svoji starosti še precej zadovoljno prežive največ uric svojega življenja, mati so pa v svoji prijaznosti prinesli prigrizek na mizo in začeli smo z izpraševanjem. Seveda oča niso vedeli, zakaj sem tako »firbčen«, samo na zadnje sem jim povedal, da jih bom dal v »cajtenge«, pa niso nič oporekali, zato si upam zapisati, kar so povedali.

Ženil se je Valent šele l. 1883, ko je bil že 48 let star, mlada nevesta je bila pa takrat stara ravno 31 let. To povdarjant zato, ker se sedanji naš rod ženi in moži, ko se komaj izvali iz šolskih klopi, zato je pa ves novi rod tako piškav in zanič.

Ko je bil Valent komaj 10 let star, je že moral trdo delati na polju in v gozdu, pomagati je moral kuhati in voziti oglje, katerega so predvsem vozili na fabriko v tamkajšne fužine. Šentančani so takrat, kakor danes, obdelovali to malo polja, kolikor ga imajo, pridno so kuhali oglje, mnogo dohodkov pa jim je prinašala »furenga« in »forajtanje« na cesti. V tistih časih se je vršil po cesti čez Ljubelj zelo živahen promet. Železnic ni bilo ali vsaj dosti ne in večina prometa od Kranjske na Koroško se je vršila po ljubeljski cesti. Največ so vozili kave, sladkorja, južno sadje, pavolo. Na dvovprežnih vozovih so peljali čez Ljubelj do 10 starih centov, na trovprežnih pa do 15 centov. Pogosto so prišli vozniki celo po noči trkat na vrata in prosit za »forajt« do vrh Ljubelja. Pod Ljubelom pri sv. Ani so navadno počivali in krmili živino v gostilni, ki je bila takrat pri Šentanečku, na posestvu, ki ga je kasneje kupil baron Born.

Na vprašanje, če se je zgodilo na cesti, zlasti po zimi, kaj nesreč, je pravil Valent: Seveda so se tudi pripetile, pa meni se ni nikoli nič hudega zgodilo, ker sem se vselej priporočil sv. Ani za pomoč in ta me je varovala vseh nesreč. Po zimi je večkrat koga zadel in odnesel plaz. Vozniki in delavci, ki so odkidavali sneg s ceste, so vsled raznih nesreč začeli dajati vsako leto za nekaj sv. maš pri sv. Ani in od tistega časa pa ni bilo več kake večje nesreče. Moj oče so mi pravili, kako je odnesel in zasul plaz nekega »begmojstra«. Snežilo je zelo in »begmojster« je odkidače peljal k Lajbu, kjer je zapisal šihte, nato ga je pa 6 mož spremljalo proti begmojstrovu hiši, 3 možje — med njimi tudi moj oče — so šli spredaj, trije pa za njim, kar pridrvi pri Begunjskem plazu iz višine plaz in odnese »begmojstra« v jarek, vsi drugi so pa ostali nepoškodovani. »Begmojstra« je zasulo tako na globoko, da so ga dobili šele prihodnje leto o sv. Juriju. Včasih je pri Begunjskem plazu pridrvelo iz planin toliko snega, da ga ni bilo mogoče odkidati in so morali napraviti kar tunel pod snegom, skozi katerega se je potem vršil promet.

Oče Valent sodijo, da je bilo večasi pri Sv. Ani dosti — copernic. Dostikrat so prišle krave kar na enkrat ob mleko ali pa so dobile neko čudno mleko. Vse to so po njegovem mnenju napravile coprnice. Seveda so v tem v zmoti, a v starih časih so ljudje tako sodili. Nekoč je šel župnik Košir obhajati neko tako copernico — kje je baje živela — ne povemo; šla sta s starim mežnarjem Primožem, kar jima preteče pot grda, črna zver, to je bil sam peklenšček, ki ju je hotel najbrž prestrašiti. Sedaj stoji na tistem mestu še danes znamenje, kjer se še vidi naslikano, kako gresta duhovnik in cerkovnik z Bogom, zadaj pa stoji tista črna zver.

V Oslici v škofjeloških hribih je takrat živel župnik, ki je znal pomagati proti copernicam in zdraviti razne bolezni. K njemu so od daleč hodili ljudje po zdravila. Tudi k spovedi so ljudje k njemu drveli od vseh strani. Pa — kakor med vsemi stanovi — tako je tudi med duhovniki po mnenju Valenta dosti »foušarije«, Radi tega so drugi duhovniki branili hoditi tja k spovedi in so baje trdili, da spovedi pri gospodu v Oslici niso veljavne.

Razno.

Za kaplana mesto gospoda Dolinarja je nastavljen gosp. Anton Vovk, dosedaj kaplan v Metliki. Gospod Anton Vovk je bil rojen na Breznici 19. maja 1900 in je bil v mašnika posvečen 29. junija 1923.

Skupščina tretjega reda je dne 8. avgusta izvolila sledeče šestčlansko predstojništvo: Vidmar Ivana, Režek Angela, Klemenc Marija, Grebenc Marija, Mokorel Anton, Aleš Marija.

Sijajno plačo prejema danes katoliška duhovščina v naši svobodni državi —! Za mesec avgust — in tako vsak mesec — sta prejela gg. kaplana v Trziču vsak po 382 Din (piši in reci: tristodvainosemdeset dinarjev!!), župnik pa 307 Din mesečne državne plače! **Za drugo poletje ni država ničesar plačala za šolo —!!!**. V nastopnem šolskem letu bodo morali duhovniki poučevati zastonj v šoli verouk — —! Niti beliča ne bosta dobila za to naša gospoda kaplana, čeprav bosta poučevala 20 ur tedensko, kakor kak drug učitelj, ki bo prejel kake 1500 Din za to delo!!! Sedaj je na faranih ležeče, da ne bo treba gg. kaplanom živeti od zraka! Tržiška darežljivost je tako velika, da sem prepričan, da boste farani s prostovoljnimi darovi prispevali, da bosta mogla naša gg. kaplana svojemu stanu primerno živeti. Dolince, Šentance in Bistričane prosim, da jima pripeljejo brezplačno drva za zimo, kakor so to storili že lansko leto. Jeseni bomo enkrat priredili za oba gospoda kaplana »darovanje«, ki ga že sedaj vsem priporočam.

Kip Srca Jezusovega je sedaj že plačan z zbirkami. Kip s stroški je stal 7793 Din. Zadnji čas so še darovali za kip višarski romarji 430 Din (vmes prispevek za mašo) kot zahvala za srečno romanje, neimenovana 900 Din, v pušci pri kipu se je nabralo 1027 Din. Vsota vseh zbirka za oba kipa znaša dosedaj 8621 Din in 15 par. Za kip Male Terezije je tako že nabranega 828 Din in 15 par. Kip Male Cvetke je že naročen. V pušco, ki je nastavljena pri kipu Srca Jezusovega, se sedaj nabira za kip Male Terezije in za okrašenje obeh kipov.

Ob začetku šolskega leta zopet opozarjamo starše delavce, da pošiljajo svoje otroke v dnevno zavetišče na Skalo, da ne bodo letali brez nadzorstva po ulicah.

Sv. Andrej bo moral počakati še eno leto s svojim zvonikom. Vsled vednega deževja ni bilo mogoče letos prekriti stolpa in ne pripraviti lesa.

Zakristija je sedaj poslikana.

Tržiški vzorniki.

Mica Hantanja. Jeli bila vdova ali samskega stanu, vam ne vem povedati. Žena je že davno prej umrla, nego sem jaz prišel na svet. Po župnem »status animarum« soditi, je ostala devica celo svoje življenje. Samo to vem, da je bila še davno po svoji smrti pri tržiščanih zelo v čisljih, kajti čestokrat sem slišal govoriti: »Tako je djala, tako svarila, ranjca Hantanja.«

To me je napotilo, da sem hotel kaj več zvedeti o vrli ženski in kar sem čul, je bila samo hvala.

Rodila se je v Trziču dne 4. junija 1780 in preživela svoje dni v Faričevi, zdaj cerkvenikovi hiši. Bila je majhne postave, nje noša preprosta, starinska. Dežnika ni poznala, ob času dežja se je zavijala v rjuho, na glavo pa je poveznila velik star klöbuk, ki je s širokimi okrajci varoval ramena in hrbet pred močo. Živela je zelo skromno od pletenja nogavic. Vsaj pa tudi ni dosti potrebovala, ker je kot tretjerednica sv. Frančiška po tedanjih strogih predpisih itak imela trikrat na teden post in se je tudi druge dni vadila v zmernosti. Sploh je bilo v tistih časih za tretjerednike hudo življenje. Od svetne gosposke še po jožefinskih naredbah zatrta organizacija ni dobila od dušnih pastirjev nikake podpore. Zakramenti so se delili le ob gotovih časih, v adventu, postu in Velikem Šmaru, drugače je bil tabernakelj zaprt. Kako naj potem tretjerednica zadosti predpisom redovniškega vodila glede mesečne spovedi in sv. obhajila?

V Trziču to kar naravnost ni bilo mogoče. Le lomenski kurat g. Andrej Skopec, pobožen mož, ki se je pripravljaj na misijonarjenje med Indijanci v Ameriki, je imel usmiljenje z njimi, in zato je bilo treba vsak mesec na skrivem, ob vsakem vremenu, tešć po Gabeli k sv. Katarini. Če se pomisli, da so tedaj tretjeredniki morali moliti dnevno po 54 očenašev češenasmarij in ravno tolikokrat počastiti presv. Trojico, moramo dati Hantanjci vso čast, zlasti še zato, ker se je tudi v ostalem držala vodila in posebno svoj jezik strogo krotila. Od nje nisi slišal žal besede zoper bližnjega, pač pa je bila rada pripravljena pomagati pomoči potrebnim. Zlasti so iskali ljudje pri njej dobrih nasvetov v najrazličnejših pripetljajih človeškega življenja. Kako ugodni so bili njeni nasveti, je razvidno iz tega, da so jih posamezniki ohranili v svojih srcih za celo svoje življenje in jih vporabljali še davno, ko svetovalke že ni bilo več med živimi.

S Hantanjco je legel v grob vzor zmernosti, samozatajevanja, skromnosti, nesebičnosti in človekoljubja.

Nekaj neumjivega nam je, odkod so prejimali naši pradedje toliko vere, vstrajnosti in heroičnega premagovanja samega sebe, dasi so bili po večini neveseli v branju in so bile prav tako po cerkvah nad vse mlačne in žalostne razmere kakor si jih dandanes niti misliti ne moremo.

Ako primerjamo tedanje ljudstvo z današnjim, zdi se nam, da so prejimali oni od Boga posebne milosti, ki spominjajo na dobo mučnikov. To pa tim bolj, ker je bilo tudi takrat v navadi, da so se dobre, ukaželjne duše na tihem zbirale v kaki tesni sobici okrog somišljenic v verskih resnicah in v molitvi dobro poučenih. Taka dobra duša je bila tudi naša Hantanja. Kar se s težavo pridobi, zna seve bolje ceniti in zato je lepa misel, dobra beseda takrat mnogo več zalegla, kakor dandanes dolgi govori in cele knjige, ki se malomarno poslušajo in površno berejo.

Včasih so vinarje zbirali in skrbno hranili, danes pa premoženja brezmiselno razsipamo. Kak odgovor nas čaka!

Spomini izza dijaških let.

Še niso se vsedle, jo je že pršturmov to mal kofehavzar, Nikolo Karl sej pisov, jen jih prašov, kaj de zašafajo.

Aden prav »ajnen švorcen«, te druj »mir auh«, te treč pa »mir deto«.

Potel je pa vse tri, koker na komando kašelj posilu, jen dober je bvo, dej kofehavzer hiter ta pogirvano pjačo pernesu.

Glih so kofedro popile pa boter Pikec čihnejo. »Boh pomagej« so vse terje štedentje na ankat zavpile.

Boter Pikec so se jem prov frajndleh zahvalile jen toko je ana beseda to drujo pernesva. Štedentje so zmerej bel zgovoren gratale, jen na zadnje prov kunšten gorico na Tombov šac za Virjam navizale. Tok dovh so se zvižale, de je gspode firbec posilu. Takat so jem pa fantje začele nekej na uho šempvate.

Pravle so jem, kok je še ta gmen folk zabit, pa de misle, de svetinje lete, des glih je to vse ana natirleh reč, to so samo zvezdne utrinče. Dober b bvo, deb jeh ankat te ldi povornž na dilco posadle. Pol so jm pa začel pravt, koko b se dav to na kunšno vižo, z raketelne urihatat.

Gspodje so to zastopile. Začele so se muzate, pa z gvallam kimate. Zakaj takat je bva navada, de so zmirej govorl od »Aufklärung des Volkes«, al koker dos pravmo, »Ljudska prosveta«, samo ubeden ni vedu, če deb se z devam prečvo. Zato so štedentam prov dale, čeb kej poduzele. No, zej je pa začeva voda na štedentovsč mlin tečte. Zej šele so s ta rihtek farbo ausrukale. Use b ordentleh spelale, samo »nervus rerum«, kar se telk prave, koker de jem »špage manjka«!

No, zej so gspodje vedel per čem de so. Segel so v aržate pa perurekel ven bankanote, ani pa tolarje. Gspod ferbezar je pa šu z svamnkam u roce po kofehauzo jen pobirov darove »fuer eine gute Sache«. Hmav je biv povhen svamenk srebra jen popira.

Štedentje so hiter ceho pvačal, gnar u briftošelj stisnel, se prov lpo zahvalil, pa gledal de so ble hiter preh hišnem durme, preden kirga oh gspodov na zgriva.

Šele za Virjam poh ta prvem grmam so se ustavle, pa sojo lozengo preštele.

Če bjh biv kdo gledov, koko so ble okroh ust zadovoljne, hse biv mogu mislet, de so jo dobro opravle.

Pokel so pa zginel koker kafra. Živa duša ni vedva kaj de rihtajo.

Šele to treč dan so se spet pokazale, koker po navade.

Tist dan je biv zvečer nebo prov lpo jasen, sam tema je bva dokej velika, ker ni bo lune.

Per far je glih kar devet odbiva. Kar se per sv. Jožefo nekej zabliska, pa začne po luft ferčate: »fer — — fer — — fer — — fer — — ferrr.« Koker an goreč curek sameh vognjenah isker je švo an cajt u left, pokel sej pa preče sv. Jurjo nagnjivo, čez an cajt pa zginvo.

Pa sej spet zabliskavo, pa preče farne cerkle ferčavo.

Jen toko sem pa če. Tako ferčanje je po lufto, zej če, zej sem, pa h sv. Neže, pa h sv. Katarine u Vom, de čvovk ni vedu al na nogah stoji, al na gvale.

Per te priče je biv ves Trzič po konce. Use je ukep derivo. Babe so vpile: Ješ, ješ, svetinje lete. Otroce so jokale, pse vajale, pa cvlile, tak je bo koker u babilonije.

Kertačeva Špela je sred mosta na kolena padva jen se spredej in zadej križava, pa upiva: »Ješ, ješ, use svetnič pomagajte, svetinje lete, svetinje lete!«

Use j bo auf, samo gspodje so preh kofehavzam stale, pa se smejale, de so jem sovze po liceh tekle. Ferbezar je ob samga veselja klev, koker sam to spodnje.

Druh juter kso purgarje še spale so pa štedentje s kufērčke u roc na Hofnarc stale pa na štafeto čakale, de jeh odpelje iz ukanc u Iblano.

Še ankat so se obrnile preče Trzičo. Aden je pa zaklicov: »Adijo Tržčane! Al smo vas urihatale, devte pomnele, kok svetinje lete!«

Tomba j pa reku: »Olles is aus, olles is aus.«